

Finançament local: el més calent és a l'aigüera

Ramon Tremosa i Balcells, professor de Teoria Econòmica de la UB

El món local ha estat històricament mal finançat a l'Estat espanyol en democràcia, fins al punt que la major part dels seus ingressos encara provenen de subvencions estatals, algunes de les quals passen (unes hores) pels governs autonòmics.

A diferència d'altres països federals com ara Alemanya, on els ajuntaments es financen de manera principal per mitjà d'una participació en els grans impostos que recapten els 17 estats federals (15% de l'IRPF, 2,5% de l'IVA i 77,5% de l'impost local de negocis), a l'Estat espanyol els ajuntaments només compten com a recursos propis principals les contribucions lligades a la propietat immobiliària (impost de béns immobles) i a l'activitat del sector de la construcció (taxes i tributs lligats a les obres del sector, incloses també les requalificacions de terrenys).

Les diferents reformes de la LOFCA que s'han anat succeint a l'Estat espanyol en democràcia han deixat sempre de banda la reforma de modernització del finançament local ja que els dos grans partits estatals, PSOE i PP, comparteixen l'essència de que el poder tributari a Espanya ha de seguir essent un i únic, gran i exclusiu, i sobretot centralitzat al

govern de l'Estat i del seu ministeri d'Economia i Hisenda.

En aquest context, ara es constata de manera més evident el greu error d'haver allargat massa el debat del nou Estatut a Catalunya. Com es va fer amb l'Estatut de Sau, que va ser discutit i redactat en poques setmanes, caldria haver pactat el nou Estatut en pocs mesos, i no en un tràmit llarg de tres anys. Caldria haver anat més depressa per a enllestir el text, passar-lo per Madrid i sotmetre'l a referèndum. Així a hores d'ara ja sabríem què s'ha desplegat i què no, així com també fins a on s'havia d'arribar en finançament autonòmic i en finançament local.

Malauradament, una altra vegada els

"La recessió econòmica (...) farà més difícil que en aquesta legislatura es produeixi una negociació objectiva i racional sobre aquesta qüestió, per tal de donar sortida clara als dèficits seculars i les necessitats objectives de finançament de la Generalitat catalana i dels ajuntaments catalans".

catalans no hem sabut fer la feina a temps. Els catalans no hem sabut fer la feina quan tocava: no hem aconseguit concretar el finançament autonòmic i el finançament local (i tampoc el traspàs dels aeroports, entre d'altres qüestions), en una etapa en què el cycle econòmic era fortament expansiu, com ho ha estat entre els anys 2004 i 2007.

Malauradament, hem deixat la concreció d'aquestes qüestions tan importants per al futur de Catalunya un cop més a mercè de la bona voluntat del govern espanyol de torn.

Ara, però, els dos grans partits espanyols estan més forts que mai al Congrés dels diputats i serà més difícil que mai aconseguir que aquests dos gran partits afluixin davant de les pretensions d'altres petits partits perifèrics: PSOE i PP comparteixen l'estratègia de fons d'anar radicalitzant el debat polític a l'Estat espanyol per tal d'anar facilitant la simplificació del mapa electoral, per mitjà de debats que seran presentats cada cop més i més bipolaritzats.

La recessió econòmica que s'advé està començant a prendre cos de manera important als Estats Units. A l'Estat espanyol castigarà especialment aquelles comunitats autònomes que en els darrers anys

han apostat prioritàriament pel sector de la construcció, que està ja en clar col·lapse a començaments del segon trimestre de l'any 2008: ja es reconeixen caigudes importants de les vendes i, si aquestes caigudes es mantenen en els propers trimestres, provocaran també importants caigudes de preus. I si bé l'efecte de la crisi del sector constructor serà

menor en els territoris més diversificats de l'Estat, el seu efecte negatiu també perjudicarà l'activitat econòmica general.

Tot plegat farà més difícil que en aquesta legislatura es produeixi una negociació objectiva i racional sobre aquesta qüestió, per tal de donar sortida clara als dèficits seculars i les necessitats objectives de finançament de la Generalitat catalana i dels ajuntaments catalans. Com deien a casa, el més calent és a l'aigüera.